

ГО «Товариство офтальмологів України»
ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова
НАМН України»

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції
“Філатовські читання-2026: Актуальні питання
офтальмології ”

14-15 травня 2026

Одеса

ABSTRACTS

international research/practice conference
“2026 Filatov Memorial Lectures: Current Issues
in Ophthalmology “

14-15 May 2026

Odesa

Одеса, 2026

Прогностична цінність маркерів метаболічних порушень щодо зниження щільності судинних сплетень сітківки при віковій макулярній дегенерації

Кирилова Т. С., Луценко Н. С.

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет (Запоріжжя, Україна)

Актуальність. Вікова макулярна дегенерація (ВМД) супроводжується порушенням ретинальної мікроциркуляції, що може посилюватися на тлі системних метаболічних розладів, зокрема інсулінорезистентності, дисліпідемії та хронічної гіперглікемії. Такі зміни сприяють розвитку ендотеліальної дисфункції, оксидативного стресу та мікроангіопатії, що відіграють важливу роль у прогресуванні захворювання. У цьому контексті особливого значення набуває пошук неінвазивних маркерів, здатних відображати стан ретинальної мікроциркуляції та дозволяти раннє виявлення патологічних змін. Визначення прогностичної цінності метаболічних показників щодо зниження щільності судинних сплетень сітківки може підвищити ефективність оцінки ризику та оптимізації тактики ведення пацієнтів із ВМД.

Мета – оцінити прогностичну цінність метаболічних показників щодо прогнозування зниження щільності судинних сплетень сітківки за даними оптичної когерентної томографії - ангіографії у пацієнтів із віковою макулярною дегенерацією.

Матеріали і методи. У дослідження включено 62 пацієнти (98 очей) з ранньою сухою ВМД. Усім пацієнтам було проведено комплексне клініко-лабораторне обстеження. Лабораторні методи включали визначення показників вуглеводного обміну (рівень глюкози крові, інсуліну, глікозильованого гемоглобіну (HbA1c), індексу НОМА), ліпідного профілю (загальний холестерин, тригліцериди, ліпопротеїни низької та високої щільності, коефіцієнт атерогенності), а також рівня гомоцистеїну. Оцінювали морфометричні показники — індекс маси тіла та окружність талії. Інструментальне обстеження включало проведення оптичної когерентної томографії - ангіографії (ОКТ-А) з визначенням щільності судин поверхневого (ПСС), серединного (СКС) та глибокого (ГКС) капілярних сплетень сітківки у зонах 1–9 мм від фовеа за допо-

могою системи AngioVue OCT-A (RTVue XR OCT Avanti, Optovue, Inc. Fremont, США).

Для статистичного аналізу використовували кореляційний аналіз з визначенням коефіцієнта Спірмена та ROC-аналіз для оцінки прогностичної цінності метаболічних показників щодо зниження щільності судинних сплетьєнь сітківки.

Результати. Аналіз взаємозв'язку між метаболічними показниками та щільністю судинних сплетьєнь сітківки продемонстрував закономірний вплив системних метаболічних порушень на ретинальну мікроциркуляцію. Найбільш виражені та статистично значущі кореляційні зв'язки встановлено для ПСС. Зокрема, тригліцериди продемонстрували найсильніший негативний зв'язок із щільністю ПСС (до $r = -0,8572$; $p = 0,000$), що свідчить про суттєвий вплив гіпертригліцеридемії на ретинальну перфузію. Окружність талії також мала виражені зворотні кореляції для цього сплетьєння (до $r = -0,8190$; $p = 0,000$), що підтверджує роль абдомінального ожиріння у зниженні мікроциркуляції. Показники вуглеводного обміну, зокрема HbA1c (до $r = -0,7219$; $p = 0,008$) та НОМА-індекс (до $r = -0,7248$; $p = 0,005$), достовірно асоціювалися зі зменшенням щільності судин у центральних та парамакулярних зонах. Аналогічні, хоча менш виражені, залежності спостерігалися для загального холестерину та ліпопротеїнів низької щільності.

Для СКС виявлено меншу кількість достовірних зв'язків, однак зберігалася тенденція до негативного впливу метаболічних порушень. Найбільш значущими факторами були тригліцериди (до $r = -0,6861$; $p = 0,003$), НОМА-індекс (до $r = -0,5907$; $p = 0,034$) та окружність талії ($r = -0,6060$; $p = 0,017$ у центральній зоні).

У ГКС кількість достовірних кореляцій була обмеженою. Найбільш значущі зв'язки виявлено для HbA1c ($r = -0,6776$; $p = 0,015$) та ліпідних показників, зокрема ЛПНЩ (до $r = -0,7260$; $p = 0,001$), що свідчить про переважний вплив атерогенних факторів на глибокі шари мікроциркуляції.

За результатами ROC-аналізу встановлено, що найбільш високу прогностичну цінність щодо зниження щільності ПСС мають HbA1c (AUC = 0,83; 95% CI: 0,75–0,91), тригліцериди (AUC = 0,81; 95% CI: 0,71–0,89), НОМА-індекс (AUC = 0,78; 95% CI: 0,68–0,88) та окружність талії (AUC = 0,79; 95% CI: 0,70–0,89). Для СКС най-

більш інформативними показниками були глюкоза та тригліцериди (AUC = 0,74; 95% CI: 0,64–0,83 та 0,65–0,83 відповідно), тоді як для ГКС жоден із досліджуваних маркерів не продемонстрував достатньої прогностичної ефективності (AUC $\leq$ 0,61).

Висновки. Метаболічні порушення суттєво впливають на щільність судинних сплетень сітківки при віковій макулярній дегенерації, найбільше — на рівні поверхневого сплетення. Найбільш інформативними предикторами є HbA1c, тригліцериди, НОМА-індекс та окружність талії. Діагностична цінність метаболічних маркерів зменшується від поверхневого до глибокого сплетення, що відображає різну чутливість ретинальних шарів до метаболічних впливів.

Prognostic value of metabolic markers in predicting decreased retinal vascular plexus density in age-related macular degeneration

Kyrylova T. S., Lutsenko N. S.

Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University (Zaporizhzhia, Ukraine)

Age-related macular degeneration (AMD) is associated with impaired retinal microcirculation, which is exacerbated by metabolic disorders. The aim - to evaluate the prognostic value of metabolic parameters for predicting decreased retinal vascular plexus density using optical coherence tomography angiography. A total of 62 patients (98 eyes) with early dry AMD were examined, including assessment of carbohydrate metabolism, lipid profile, and morphometric parameters. The most pronounced impact of metabolic disturbances was observed at the level of the superficial vascular plexus: triglycerides, HbA1c, HOMA index, and waist circumference demonstrated significant negative correlations. According to ROC analysis, these parameters showed the highest prognostic value (AUC up to 0.83). For the intermediate plexus, diagnostic performance was lower, while for the deep plexus it was insufficient. These findings confirm the role of metabolic disorders in the development of retinal microangiopathy and support their use as predictors in patients with AMD.

Аналіз стану товщини хоріоїдеї при гострих іридоциклітах

Коновалова Н. В., Венгер Л. В., Ковтун О. В.

Одеський національний медичний університет (Одеса, Україна)

Передній увеїт відноситься до серйозних запальних захворювань. Запалення судинного тракту можуть викликати різноманітні ускладнення, внаслідок чого значно знижується гострота зору,

Патологія судинної оболонки, сітківки та зорового нерва

Гончарова Н. А., Саєнко С. А., Пастух І. В., Ковтун М. І., Зубкова Д. О., Пастух У. А. Динаміка перебігу тромбозів центральної вени сітківки та її гілок у пацієнтів з комбінованими ураженнями	61
Гончарь О. М., Панченко М. В., Саєнко С. А., Бездітко П. А. Перекритий шлях: етіологічна діагностика при оклюзії центральної артерії сітківки	63
Дорохова О. Е., Самойленко Л. І., Мальцев Е. В., Зборовська О. В. Деякі особливості перебігу діабетичної ретинопатії в очах кролів та їх можлива причина	64
Завгородня Н. Г., Безденежна О. О., Саржевська Л. Е., Костровська К. О. Художня творчість як нестандартний маркер динаміки зору при лікуванні ексудативної вікової макулярної дегенерації	67
Зборовська О. В., Дорохова О. Е., Варшанідзе Є. В. Застосування програмної пульс-терапії в лікуванні аутоімунного запалення ока ...	69
Карлійчук М.А., Пінчук С.В., Уразов А.Ж., Бариська О.Б., Лукіян А. Зміни сітківки після ендотампонади силіконовою олією залежно від її тривалості при регматогенному macula-off відшаруванні	72
Кирилова Т. С., Луценко Н. С. Прогностична цінність маркерів метаболічних порушень щодо зниження щільності судинних сплеть сітківки при віковій макулярній дегенерації	75
Коновалова Н. В., Венгер Л. В., Ковтун О. В. Аналіз стану товщини хоріоїдеї при гострих іридоциклітах	77
Курильців Н. Б., Зборовська О. В., Величко Л. М., Богданова О. В., Храменко Н. І. Діагностична цінність біомаркера неоптерина при увеїтах різного ступеня важкості	80
Кустрин Т.Б., Насінник І.О., Щербакова В.В., Трояновська К.В., Задорожний О. С., Пасєчнікова Н. В., Король А. Р. Результати лікування фарицимабом у пацієнтів з рефрактерною до афліберсепта субретинальною неоваскулярною мембраною при хронічній центральній серозній хоріоретинопатії (період спостереження 6 місяців)	82
Литвиненко Т.В. Гіпоксія-індуцибельний фактору-α (hif-1α) як можливий предиктор прогресії діабетичної ретинопатії	84
Панченко М. В., Гончарь О. М., Кітченко І. В. Порівняльна ефективність застосування біосімілярів адаліумаба і оригінального препарату в лікуванні увеїтів	86
Радченко С. С. Новітні методи лікування пігментного ретиніту	88